

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 557/2021-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátskou kanceláriou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], v mene ktorej koná advokát [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 3 Tos 109/2021 z 5. augusta 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 8. októbra 2021 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Tos 109/2021 z 5. augusta 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“).
2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je od 24. septembra 2020 väzobne trestne stíhaný pre pokračovací obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d), ods. 3 písm. c) Trestného zákona, ako aj pre zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Trestného zákona, za čo bola na sťažovateľa 17. marca 2021 na Okresnom súde Trnava (ďalej len „okresný súd“) podaná obžaloba.

Okresný súd uznesením č. k. 4 Tk 2/2021 z 8. júla 2021 rozhodol tak, že podľa § 79 ods. 2 a 3 Trestného poriadku a postupom podľa § 72 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku dôvody väzby u sťažovateľa zmenil a rozšíril tak, že sťažovateľ je naďalej vo väzbe nielen z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ale aj z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu preto zamietol, podľa § 80 ods. 1 písm. c), ods. 2 Trestného poriadku väzbu sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahradil, a to ani postupom podľa § 82 ods. 4 Trestného poriadku, a podľa § 80 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného poriadku väzbu sťažovateľa písomným sľubom sťažovateľa nenahradil a písomný sľub sťažovateľa neprijal.

Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej krajský súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti opakuje argumentáciu uvedenú v ním podanej sťažnosti proti prvostupňovému uzneseniu okresného súdu, pričom v podstatnom namieta, že krajský súd arbitrárne zamietol jeho sťažnosť proti predmetnému uzneseniu okresného súdu. Sťažovateľ v tejto súvislosti predovšetkým namieta, že dôvod tzv. útekovvej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, ako ani dôvod tzv. preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nie je v jeho prípade daný, pričom poukazuje aj na potrebu zohľadnenia záverov, ku ktorým dospel ústavný súd v rámci nálezu č. k. III. ÚS 33/2021 z 13. mája 2021.

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a priznal sťažovateľovi náhradu trov konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu. Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu ním označených práv malo dôjsť tým, že krajský súd arbitrárne zamietol jeho sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu, ktorým okresný súd rozšíril dôvody jeho väzby a zároveň zamietol jeho návrh na prepustenie z väzby na slobodu.

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

7. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru:

9. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti hovoriť, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

10. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že na konanie o väzbe je aplikovateľný čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, v ktorých sú implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by príslušný súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou. Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Inými slovami, v zmysle judikatúry ústavného súdu bez rozhodnutia všeobecného súdu nemožno považovať väzbu za zákonnú. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať *ratio decidendi* na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich za väzbu a proti nej, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy.

Každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli. Otázka, či je väzba zákonná, má byť vyriešená nielen s poukazom na vnútroštátny zákon, ale aj na znenie dohovoru, s ktorým musí byť v súlade vrátane všeobecných princípov obsiahnutých v ňom výslovne alebo implikované.

11. Účelom čl. 5 ods. 4 dohovoru je poskytnutie práva osobám, ktoré boli pozbavené osobnej slobody, spočívajúceho v možnosti súdnej kontroly rozhodnutí a opatrení, na základe ktorých bol zásah do ich osobnej slobody vykonaný. Medzi záruky, ktoré garantuje tento článok, nepochybne patrí aj právo osoby predložiť súdu argumenty a vyjadrenia proti svojmu ponechaniu vo väzbe (napr. III. ÚS 84/06, III. ÚS 291/06, III. ÚS 122/2012), ako aj právo osoby na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti pritom zaväzuje konajúce súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (obdobne napr. III. ÚS 374/09). Článok 5 ods. 4 dohovoru zároveň osobám pozbaveným osobnej slobody zaručuje právo iniciovať konanie, v ktorom môžu spochybníť zákonnosť pozbavenia slobody, a dáva týmto osobám právo aj na to, aby po začatí takéhoto konania bolo súdom urýchlene rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže ako nezákonné.

12. V každom jednotlivom prípade tvrdeného porušenia základného práva na osobnú slobodu je ústavný súd povinný pri svojom rozhodovaní prihliadať na konkrétne okolnosti preskúmvanej veci (II. ÚS 353/06, II. ÚS 142/07, II. ÚS 80/08, I. ÚS 59/2016, taktiež aj rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veciach Letellier proti Francúzsku z 26. 10. 1991, *Annuaire*, č. 207; Navarra proti Francúzsku z 23. 11. 1993, *Annuaire*, č. 273-B a ďalšie).

13. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu zároveň vyplýva, že právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby, bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval príslušný súd, obvinený bol vzatý do väzby pre konkrétne skutočnosti, resp. že osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby. Teda úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd (III. ÚS 271/07, II. ÚS 464/2011).

Do obsahu právomoci ústavného súdu však nepatrí preskúmať postup, ako aj správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktoré viedli k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne usporiadaný na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02). Teda ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nekoná ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody,

s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02, IV. ÚS 237/2021).

14. Pri posúdení namietaného uznesenia krajského súdu teda úlohou ústavného súdu nebolo preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré krajský súd oprel svoje rozhodnutie, resp. odpovedať na otázku, či malo/nemalo byť žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu vyhovené. Úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či sa krajský súd (v spojení s predmetným uznesením okresného súdu) s relevantnou argumentáciou sťažovateľa vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či je tak odôvodnenie jeho rozhodnutia ústavnoprávne akceptovateľné.

15. Ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu, ktorým zamietol sťažovateľovu sťažnosť proti prvostupňovému uzneseniu okresného súdu.

16. Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia v podstatnom uviedol, že okresný súd po podaní žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu postupoval striktnie podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku, keď určil termín verejného zasadnutia, vypočul sťažovateľa, oboznámil sa s prednesom obhajcu, prokurátora, posúdil ich argumenty a dospel k správnym záverom, že dôvody väzby sťažovateľa podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sú naďalej prítomné. Podľa názoru krajského súdu okresný súd zároveň správne rozhodol, keď zistil, že u sťažovateľa je prítomný aj ďalší dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, a rovnako správne rozhodol, keď väzbu u sťažovateľa nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka podporeným kontrolou technickými prostriedkami za uloženia primeraných povinností a obmedzení. Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia zároveň konštatoval, že okresný súd v odôvodnení sťažnosťou napadnutého uznesenia rozviedol všetky právne skutočnosti, ako aj právne úvahy, ktoré majú relevanciu vo vzťahu k rozhodnutiu o väzbe sťažovateľa. Krajský súd sa s týmito skutočnosťami, ako aj právnymi úvahami okresného súdu stotožnil a v podrobnostiach na ne odkázal.

Nad rámec predmetného uznesenia okresného súdu krajský súd uviedol, že väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je odlišný od ostatných väzobných dôvodov, keďže zmyslom tzv. preventívnej väzby je zabrániť páchatelovi trestnej činnosti pokračovať v trestnej činnosti tak, ako to je aj v sťažovateľovom prípade, kde množstvo zaistených drog nedáva bezpečnú záruku, že by tieto mohli byť použité len pre vlastnú potrebu sťažovateľa. Zároveň aj samotný postoj sťažovateľa, ktorý uviedol, že absencia požívania marihuany má negatívny vplyv na jeho zdravie, bráni podľa názoru krajského súdu vysloviť záver, že sťažovateľ už nebude pokračovať v trestnej činnosti.

Krajský súd v napadnutom uznesení zároveň konštatoval, že okresný súd sa v napadnutom uznesení s námietkami sťažovateľa a jeho obhajcu riadne vysporiadal, pričom nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, ktorej riešenie by zostalo na krajskom súde.

17. Vzhľadom na stotožnenie sa krajského súdu s argumentáciou okresného súdu v súvislosti s existenciou väzobných dôvodov u sťažovateľa v jeho rozhodnutí ústavný súd považuje za potrebné pripomenúť svoju judikatúru, podľa ktorej rozhodnutie prvostupňového súdu a súdu druhého stupňa nemožno posudzovať izolovane, pretože obe konania z hľadiska ich predmetu

tvoria jeden celok (obdobne II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 320/2012). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (pozri IV. ÚS 350/09). Ústavný súd vo svojej judikatúre, a to aj vo vzťahu k väzobným veciam (napr. IV. ÚS 41/08, IV. ÚS 149/08, III. ÚS 461/2015), uvádza, že odôvodnenie uznesenia druhostupňového súdu odkazujúce na predchádzajúce rozhodnutia v tej istej veci možno považovať síce za krajnú, no ešte stále ústavnoprávne akceptovateľnú alternatívu odôvodnenia, a preto pokiaľ prvostupňový súd zodpovie na všetky relevantné argumenty nastolené stranami v konaní a nadriadený súd sa s týmto posúdením stotožní, potom ani stručnosť odôvodnenia rozhodnutia súdu druhého stupňa nie je v zásade dôvodom na vyslovenie protiústavnosti takéhoto rozhodnutia. Podstatné totiž je, že strane boli v priebehu konania sprostredkované nosné dôvody rozhodnutia (obdobne napr. II. ÚS 102/2018, I. ÚS 379/2018).

18. Pokiaľ ide o vyhodnotenie existencie dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku, krajský súd sa v napadnutom uznesení stotožnil s prvostupňovým uznesením okresného súdu, a preto sa ústavný súd oboznámil aj s príslušnou časťou tohto uznesenia okresného súdu.

18.1. Pokiaľ ide o opodstatnenosť dôvodu tzv. preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, okresný súd v predmetnom uznesení uviedol, že tento dôvod väzby je u sťažovateľa daný dôvodnou obavou z pokračovania v trestnej činnosti, pre ktorú je trestne stíhaný. Okresný súd pritom zdôraznil, že množstvo zaistenej marihuany je pomerne vysoké. Samotné množstvo zaistenej marihuany v spojení s predmetmi (zrejme určenými) na jej váženie a balenie podľa názoru okresného súdu naďalej odôvodňujú obavu z pokračovania v trestnej činnosti na slobode, keďže sťažovateľovi na jeho farme nebude nič brániť marihuanu opätovne vysadiť, a to či už s vidinou jej vplyvu na vlastný zdravotný stav, prípadne s inými pohnútkami. Sťažovateľ zároveň priznal, že využíval prípravky s obsahom konope s cieľom vlastnej liečby, pričom (ako už bolo uvedené) aj podľa jeho vlastného vyjadrenia ich absencia má negatívny vplyv na jeho zdravie. Hoci sťažovateľ zároveň uviedol, že chcel drogy pestovať pre vlastnú potrebu a z týchto pripraviť liečivo pre svoju osobu na dlhšie obdobie, tento záver je podľa názoru okresného súdu neoveriteľný a jediným spoľahlivo zisteným faktom ostáva množstvo zaistenej drogy. Pokiaľ ide o argumentáciu sťažovateľa nízkou koncentráciou účinnej látky, okresný súd uviedol, že túto otázku posúdi ako otázku právnu pri rozhodovaní v merite veci, pričom argumentácia sťažovateľa sa podľa názoru okresného súdu predbežne nejaví ako zodpovedajúca ustálenej praxi, resp. judikatúre, ktorej podrobnejšia analýza presahuje potreby rozhodovania o ponechaní či neponechaní sťažovateľa vo väzbe. Okresný súd zároveň zdôraznil, že sa nevyžaduje úplná istota, že sťažovateľ bude konať podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ak nebude vzatý do väzby, ale postačuje, že s prihliadnutím na konkrétne skutočnosti je táto hrozba reálna.

18.2. Pokiaľ ide o opodstatnenosť dôvodu tzv. útekovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, okresný súd konštatoval, že v priebehu súdnej etapy trestného konania boli zistené závažné skutočnosti zakladajúce dôvodné podozrenie, že sťažovateľ bude mariť priebeh trestného konania. Okresný súd v tejto súvislosti poukázal na viaceré konkrétne prípady, v ktorých bolo odročené hlavné pojednávanie z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu sťažovateľa, a zároveň poukázal na skutočnosť, že z prípisu [REDAKOVANÉ] (lekárky Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby [REDAKOVANÉ] vyplýva, že sťažovateľ bol hospitalizovaný

v Nemocnici pre obvinených a odsúdených Trenčín z dôvodu „... *opakovane nameraných vysokých hodnôt tlaku krvi a Pfr...*“, ktoré sa prejavili hlavne v období pred súdnymi pojednávaniami a počas súdnych pojednávanií, pričom počas tejto hospitalizácie bolo zistené, že sťažovateľ si toto zhoršenie zdravotného stavu navodzuje vedome sám svojím správaním (zadržovanie dychu alebo, naopak, hlboké zrýchlené dýchanie, napínanie svalstva horných končatín, dolných končatín a brucha pri meraní tlaku). Na druhej strane okresný súd zároveň nespochybnil, že sťažovateľ objektívne (aj v zmysle lekárskeho správ) trpí chronickou obštrukčnou poruchou pľúc a jeho krvný tlak je objektívne vysoký, avšak vzhľadom na popísané správanie sťažovateľa s cieľom zmarit' hlavné pojednávanie okresný súd dospel k záveru, že u sťažovateľa je daný aj dôvod tzv. útekovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.

Záver o existencii väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku u sťažovateľa okresný súd podporil aj poukázaním na skutočnosť, že páchatel' obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d), ods. 3 písm. c) Trestného zákona sa potrestá trestom odňatia slobody na 15 až 20 rokov, pričom v prípade sťažovateľa prichádza navyše do úvahy (v prípade uznania viny za trestný čin spáchaný vo viacčinnom súbehu) aj použitie asperačnej zásady (§ 41 ods. 2 Trestného zákona). Podľa názoru okresného súdu uvedenú výmeru hroziaceho trestu odňatia slobody možno v prípade sťažovateľa bez akýchkoľvek pochybností považovať za vysokú. Podľa okresného súdu otázkou je, či v prípade takto vysokého trestu je táto okolnosť sama osebe väzobným dôvodom podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku vyvolávajúcou obavou z toho, že sťažovateľ ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu. Okresný súd dospel k záveru, že v prípade sťažovateľa k tejto okolnosti nemusí pristúpiť ďalšie konanie sťažovateľa alebo iná konkrétna skutočnosť, pretože sťažovateľ nevyhnutne musí zvažovať okolnosť, že v prípade uznania viny vo výkone trestu odňatia slobody strávi podstatnú časť svojho života, ak už nie celý jeho zvyšok. Obava, že sťažovateľ ujde alebo sa bude skrývať s cieľom vyhnúť sa trestnému stíhaniu alebo trestu, je preto podľa názoru okresného súdu plne dôvodná. Okresný súd zároveň uviedol, že vo všeobecnosti vzťah medzi ďalšou okolnosťou, resp. konaním obvineného a výškou trestu je vzťahom, ktorý možno prirovnať k nepriamej úmere, pričom potreba pristúpenia ďalšej okolnosti či konania obvineného stúpa o to viac, o čo viac klesá výška trestu. Ak teda pri treste odňatia slobody na 12 až 15 rokov, resp. na 15 až 25 rokov alebo na doživotie nie je potrebné pristúpenie ďalšej okolnosti, resp. konania obvineného, potom napr. v prípade hrozby 8-ročného alebo 10-ročného trestu odňatia slobody takáto výška trestu sama osebe zrejme postačovať nebude, hoci nepochybne pôjde tiež o vysoký trest.

18.3. Pokiaľ ide o sťažovateľovu argumentáciu, aby okresný súd pri rozhodovaní o väzbe sťažovateľa zohľadnil aj medializovaný nález ústavného súdu č. k. III. ÚS 33/2021 z 13. mája 2021, okresný súd v podstatnom uviedol, že rozdiel oproti stavu v predmetnom náleze ústavného súdu predstavuje fakt, že sťažovateľ priznal časť skutku kladeného mu za vinu a zároveň jeho spáchanie vyplýva aj z ďalších dôkazov (znaleckého posudku a zápisníc). Okresný súd zároveň zdôraznil, že skutok kladený sťažovateľovi za vinu sa mal stať po dvoch predchádzajúcich odsúdeniach na nepodmienečné tresty odňatia slobody za trestné činy, na ktoré sa z dnešného pohľadu hľadí ako na zločiny, a preto nemožno konštatovať jeho bezúhonnosť, pričom fakt, že mal spáchať skutok napriek opakovanému výkonu trestu odňatia slobody, pôsobí podľa okresného súdu nepochybne

v prospech záveru o existencii dôvodu preventívnej väzby. Účelom preventívnej väzby totiž určite nie je len zabrániť páchaniu, resp. pokračovaniu trestnej činnosti rovnakého druhu, ale trestnej činnosti akéhokolvek druhu. V neprospech záveru o možnosti nahradenia väzby sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka svedčí aj záver znaleckého posudku o tzv. hraničnej osobnosti sťažovateľa a záver o neochote podriaadiť sa stanoveným pravidlám aj bez ich prísnej kontroly. Podľa názoru okresného súdu rozdielom sťažovateľovho prípadu oproti predmetnému nálezu ústavného súdu je aj to, že ústavným súdom posudzované rozhodnutia súdov o väzbe neobsahovali skúmanie konkrétnych dôkazov, resp. ich obsahu vo vzťahu k reálnosti právnej kvalifikácie, teda reálnosti, či obvinenému reálne hrozí odsúdenie za tak prísne kvalifikovaný trestný čin, za aký je stíhaný. Uvedené ale neplatí vo vzťahu k sťažovateľovi, ktorý je stíhaný za obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi, pričom skutok vo svojej šírke (a teda opodstatnenosť aplikácie kvalifikačného kritéria pre aplikáciu ods. 3 v § 172 Trestného zákona) potvrdzujú závery znaleckého dokazovania. Okresný súd považoval za potrebné taktiež poukázať aj na kontext predmetného nálezu ústavného súdu, ktorý (na rozdiel od sťažovateľovej situácie) pojednáva o prípade väzobne stíhaného obhajcu pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona, pre zločin krivej výpovede podľa § 346 ods. 1 a 3 písm. b) Trestného zákona a pre obzvlášť závažný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. c) a ods. 4 písm. c) Trestného zákona, pričom ide o osobu, ktorá mala svoju činnosť maskovať ako výkon advokátskeho povolania, resp. obhajcu v trestnom konaní. Išlo teda o úplne odlišný skutkový základ ako v sťažovateľovej veci.

Vychádzajúc z uvedeného, okresný súd vo vzťahu k sťažovateľovej argumentácii predmetným nálezhom ústavného súdu uzavrel, že je nenáležité, aby obhajoba žiadala o prepustenie z väzby sťažovateľa len na podklade ňou v jej prospech interpretovaného všeobecnejšie formulovaného nálezu ústavného súdu, ktorý ale pre okresný súd nie je fakticky ničím novým, iba rekapituláciou a potvrdením doterajšieho výkladu a aplikácie príslušných ustanovení trestného a ústavného práva. Podľa názoru okresného súdu teda nie je vhodné chápať nález ústavného súdu ako počiatok novej právnej etapy, ale skôr ako zvýraznenie potreby ďalšej personalizácie trestného práva vo vzťahu k osobám obvinených a obžalovaných. Podľa názoru okresného súdu ak má mať predmetný nález ústavného súdu „*pre vývoj súdnej praxe zásadnejší význam, bude ním zrejme zdôraznenie potreby konať prednostne a urýchlene a taktiež kladenie požiadavky na precíznejšie odôvodnenie a poukaz na konkrétne aspekty v živote a konaní obvinených a obžalovaných*“. Tieto požiadavky sú však podľa názoru okresného súdu v trestnej veci sťažovateľa zachované.

19. Z uvedenej argumentácie krajského súdu v spojení s odôvodnením predchádzajúceho rozhodnutia okresného súdu vyplýva, že konajúce súdy sa pre rozhodnutie o osobnej slobode sťažovateľa (o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu) všetkými podstatnými právnymi, ako aj skutkovými otázkami zaoberali a na tieto dali dostatočne presvedčivé odpovede.

20. Zo záverov, ku ktorým dospeli konajúce súdy pri posudzovaní podmienok väzby sťažovateľa v jeho trestnej veci, nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení Trestného poriadku, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Okresný súd vymedzil dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku ich zákonným pomenovaním a na podporu svojich záverov poukázal na konkrétne skutočnosti vyplývajúce z trestného spisu. Argumenty konajúcich súdov vyznievajú presvedčivo a podľa názoru ústavného súdu

sú primeraným zdôvodnením potreby väzobného stíhania sťažovateľa, ako to vyplýva aj z komentovaného znenia dohovoru, podľa ktorého *per argumentum a simili* „... zbavení svobody stěžovatele nemůže být vnímáno jako svévolné, jestliže vnitrostátní soud uvedl určité důvody pro pokračování vazby, ledaže by uváděné důvody byly mimořádně lakonické a bez jakéhokoli odkazu na ustanovení zákona, které by zbavení stěžovatele svobody dovolovalo [viz Khudoyorov proti Rusku, rozsudek, 8. 11. 2005, č. 6847/02, § 131 a 157, srov. též Miminoshvili proti Rusku, rozsudek, 28. 6. 2011, č. 20197/03, bod 69].“ (KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 479.).

Právne závery odôvodnenia napadnutého väzobného rozhodnutia krajského súdu (v spojení s rozhodnutím okresného súdu) korešpondujú so skutkovými zisteniami a tieto zistenia nie sú výsledkom svojvôle (majú totiž logickú podobu, kde argumenty sú jasne vysvetlené a sú súčasne dostatočne zrozumiteľné), ale komplexného zhodnotenia všetkých skutkových okolností, významných pre rozhodovanie o väzobnej otázke. Konajúcimi súdmi prezentovaná interpretácia jednotlivých ustanovení aplikovaných právnych noriem (príslušných ustanovení Trestného poriadku o väzobnom rozhodovaní) nijako nepopiera ich účel a zmysel, a teda má z hľadiska ich ústavnej konformnosti akceptovateľnú podobu. Konajúce súdy sa teda posúdením väzobnej veci sťažovateľa zaoberali dostatočne, náležite a primerane, pričom poskytli náležitú odpoveď na všetky kľúčové námietky sťažovateľa, a to vrátane argumentácie sťažovateľa týkajúcej sa možnosti zohľadnenia záverov nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 33/2021 z 13. mája 2021 v sťažovateľovom prípade.

21. Ústavný súd po ústavnom prieskume napadnutého rozhodnutia krajského súdu (a príslušnej časti odôvodnenia prvostupňového uznesenia okresného súdu, na ktorého dôvody poukazuje a stotožňuje sa s nimi krajský súd, pozn.) konštatuje, že z odôvodnení rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu vo vzťahu k zákonom predpokladaným dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku, pre ktoré aj bol sťažovateľ obmedzený na osobnej slobode, nevyplýva nič, čo by signalizovalo arbitrárny alebo zjavne neopodstatnený výklad relevantnej zákonnej úpravy vo veci konajúcimi súdmi s dôsledkom porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy. Skutočnosti, ktoré konajúce súdy prezentovali ako dôvody podporujúce útekovú a preventívnu väzbu, sa nejavia ústavnému súdu ako vágne a nepresvedčivé, práve naopak, hodnotí ich ako dostatočne konkrétne a zároveň výpovedné. Okresný súd i krajský súd konali v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Trestného poriadku podstatné pre posúdenie veci interpretovali a aplikovali, a ich úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov podporených vykonaným dokazovaním, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné.

22. Ústavný súd na základe uvedených skutočností a dôvodov, ako aj s prihliadnutím na svoju judikatúru, podľa ktorej možno za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie, pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru:

23. Ústavný súd sa osobitne vysporiadal aj so sťažovateľom formulovanou námietkou porušenia čl. 5 ods. 3 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu v kontexte argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti a upriamuje pozornosť na ustálenú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej je ustanovenie čl. 5 ods. 3 dohovoru aplikovateľné na situáciu prvotnej súdnej kontroly zákonnosti obmedzenia osobnej slobody nasledujúcej bezprostredne po „zatknutí“ (t. j. na prvotné rozhodovanie o vzatí do väzby). Na prípad sťažovateľa, u ktorého išlo o nasledujúcu previerku zákonnosti väzby – žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, teda aplikovateľné nie je (II. ÚS 81/2017).

24. Pretože neexistuje žiadna príčinná súvislosť medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením čl. 5 ods. 3 dohovoru, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania v časti namietajúcej porušenie práva podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

25. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. decembra 2021

Peter Molnár
predseda senátu